

NAUDOK DURPES — TURĖSI DAUGIAU VIETINIŲ TRĄŠŲ!

Visų šalių proletarai, vienykitės!

LIETUVOS KOMUNISTŲ PARTIJOS

KUPIŠKIO RAJONO KOMITETO

IR RAJONO DARBO ŽMONIŲ

DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

STALINO KELIU

Eina nuo 1946 metų

Kupiškis,

1960 m. vasario 10d.

Trečiadienis

Nr. 12 (1393)

Kaina 15 kap.

TIKRINAME GALIMYBES GYVULIŲ PRODUKTYVUMUI PADIDINTI ŽIEMĄ

Nebedaug trūko, kad praėjusiais metais išpareigojimai pieno gavyboje kolūkyje būtų įvydyti. Šiais, antraisiais septynmečio metais gyvulininkystės darbuotojams reikės padengti ne tik pernyktę skola, bet ir pilnai įvykdyti užduotis pieno gavyboje. Kad tai būtų užtikrinta, nedelsiant reikia pagerinti primelžiamo pieno apskaitą.

Kolūkyje iki šiol nebuvo praktikuojamas kontrolinis karvių melžimas. Būna atvejų, kada pieno primelžimas skaitomas ne nuo jo riebumo, bet nuo kiekio. Patikrinus paaiškėjo, kad, netaisyklingai melžiant karves, dalls jų sugedo. Kada melžimas atliekamas paskubomis ir karvės pilnai nelmelžiamos, tešmenyje lieka riebiausias pienas. Todėl nenuostabu, kad primelžtas pienas dažnai būna liesas. Neseniai atlikto kontrolinio melžimo dariniai parodė, jog melžėjų Gelminos Gudonienės, Stasės Mačiulytės, Vlados Spetylienės primelžto pieno riebumas dviejų dienų laikotarpyje svyravo nuo 0,6 iki 1 procento. Paaiškėjo, kad minimos melžėjos nusikalstamai atskleidė pieną vandeniu.

Blogai daro kolūkio valdyba, kad čia nevykdoma karvių atranka, netvarkomos tam reikalui skirtos knygos. Net pačios melžėjos kartais nežino, kada viena ar kita karvė turi veršiuotis. Gimusiam prieaugliui karvidėse nėra užtvirta atskiros gardo. Veršellai laikomi prie

„Palangos“ kolūkyje

karvių. O tas labai negerai. Nuo netvarkingo išžindimo karvės dažnai gauna tešmens uždegimus. Melžėjo J. Sabalio prižiūrima karvė neseniai visai sumaigė trijų dienų veršelį.

Dabar, žiemos laikotarpiu, melžiamoms karvėms trūksta kai kurių mineralinių ir maistingųjų medžiagų. Todėl joms reikėtų daugiau duoti šakniavaisių, ypač bulvių, kurių kolūkyje yra. Reikia duoti karvėms ir koncentratų, mineralinių druskų. Pieno primelžimo apskaitą ir karvių atranką galėtų tvarkyti tam reikalui specialiai parengtas kolūkietis J. Bardauskas.

Fermos vedėjų B. Stukui ir žemės ūkio specialistui V. Černiauskui reikėtų rimtesnį dėmesį skirti savo tiesioginiam darbui, daugiau gilintis į melžėjų, karvių prižiūrėtojų poreikius. Melžėjas būtina aprūpinti koštuvais, švari vandeniu, muilu. O šių priemonių stoka labai neigiamai atsiliepia į pieno kokybę. Tik pašalinus minėtus, paliginus nežymius trūkumus, pieno gavybą galima žymiai padidinti.

Petras Aukštikalnis

Rajono žemės ūkio inspekcijos vyr. zootechnikas

Stasys Daukas

Misiukiškio vet. apylinkės vet. technikas

Stasys Uogintas

Kolūkio kontrolinio posto korespondentas

PAGRINDAS NAUJAM DERLIUI

PAPILDOMAS ATLYGINIMAS KAUPIANT TRĄŠAS

Praėjusiais metais „Pirmosios vagos“ kolūkyje vidutinis grūdinių kultūrų derlingumas visame pasėlių plote siekė 9,5 cnt iš ha. Šiais metais kolūkio žemdirbiai išpareigojo padidinti grūdinių kultūrų derlingumą iki 11—13 cnt iš ha. Tam užtikrinti šiais metais kolūkyje numatyta sukaupti iki 10 000 tonų organinių trąšų, tame tarpe 5300 tonų mėšlo. Tai, kiekvienam ariamos žemės hektarui teks po 7,4 tonos organinių trąšų. Kolūkiečiai, sekdami Klaipėdos rajono žemdirbių pavyzdžiu, šiuo metu sėkmingai kaupia vietines trąšas. Daugiausiai trąšų sukaupia III laukininkystės brigadoje, kur brigadininku dirba Vytautas Petrulis. Kolūkiečiai P. Stanys, J. Jakšys ir kiti — tikrai geri šeimininkai — žemdirbiai. Jie moka, kaip reikia kaupti, saugoti vietines trąšas ir gaminti kompostus. Išvežtas iš tvarto mėšlas maišomas su durpėmis, apdengiamas. Nuo trečios brigados žemdirbių stengiasi neatsilikti ir kitų brigadų kolūkiečiai. Jie irgi rūpinasi kuo daugiau sukaupti vietinių trąšų ir jas tinkamai paruošti laukų tręsimui. Savaitę aišku, bus pakankamai trąšų — bus ir derlius žymiai didesnis.

Kolūkiečiai, dirbą prie mėšlo išvežimo ir sukaupimo, gauna papildomą atlyginimą. Už vieną kubinį metrą išvežto ir susluoksniuoto mėšlo papildomai skiriamas vienas rublis. Tai gera paskatinamoji priemonė.

A. Naujikas

LKP rajono komiteto instruktorius

MARIJA LABROVAITĖ išaugins du šimtus bekonių

Mūsų kolūkio jaunieji gyvulių augintojai, atsiliepdami į „Šviesos“ kolūkio komjaunuolių kreipimąsi, pasiryžo šiais metais išauginti žymiai daugiau visuomeninių gyvulių negu praėjusiais. Bekonių augintoja komjaunuolė Marija Labrovaitė numato per šiuos metus išauginti daugiau kaip 200 bekonių. Jaunoji kaulių augintoja Stasė Kriauzaitė išpareigojo šiais metais iš kiekvienos veislės kaulius išauginti ne mažiau kaip po 14 paršelių.

Kolūkyje sudaryta kukurūzų auginimo grandis, jos grandininke išrinkta komjaunuolė Vlada Barzdenytė. Jaunieji gyvulių augintojai augins ne tik kukurūzus, kaups pašarus, bet taip pat prižiūrės triušius ir t. t. Nemažą vaidmenį kolūkio jaunimo tarpe atlieka pirminė komjaunimo organizacija. Svarbus dėmesys šiuo metu skiriamas vietinių trąšų sukaupimui.

J. Šulcas

„Ateities“ kolūkis

V. Lenino 90-osioms gimimo metinėms artėjant

ČIA LANKĖSI LENINAS

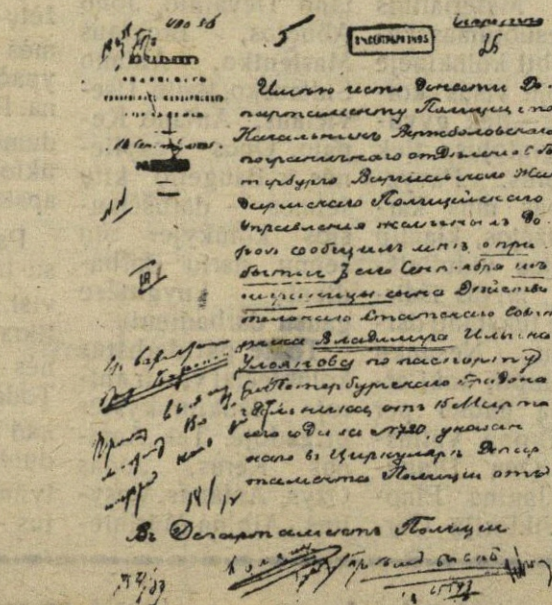
Kada bepraieitum pro Vilniaus geležinkelio stotį, dėmesį patraukia prie stoties rūmų sienos pritvirtinta marmurinė lenta, kurioje

V. Leninas, grįždamas iš Berlyno į Peterburgą, rugsėjo 7 d. sustojo Vilniuje užmegzti ryšių su vietiniais marksistais. Jam rūpė-

Sėkmingai pravažiavęs Virbalį, V. Leninas vis dėlto pajuto, kad muitinės sekliai parūpo jo asmenybę. Tačiau tikrindami lagaminą, jie nepastebėjo, kad jis su dvigubu dugnu, po kuriuo buvo prikrauta nelegalios literatūros.

Sužinoję iš savo šnipų apie pavojingo carizmui keleivio pasirodymą šiapus Vokietijos sienos ir jo sustojimą Vilniuje, caro žandarai sujudo ieškoti Lenino.

Išlikusiame archyvuose Vilniaus gubernijos žandarmerijos valdybos viršininko slaptaime 1895 m. rugsėjo 18 d. raporte policijos departamentui (žūr. fotokopiją) pranešama apie Vladimiro Uljanovo sugrįžimą iš užsienio ir nuvykimą į Vilnių. Uolus caro valdininkas savo raporte vyriausybei apgailestauja, kad „slaptai surinktomis žiniomis iki šiol nepavyko nustatyti minėto Uljanovo buvimo Vilniuje“.

įrašyti žodžiai apie nepaprastai reikšmingą Lietuvos revoliucinio judėjimo istorijai įvykį — V. Lenino apsilankymą Vilniuje 1895 m. rudenį.

Tais metais ilgokai pabuvojęs užsienyje,

jo išsiaiškinti, kokios vilniečių socialdemokratų nuotaikos, kokią paramą jie galėtų suteikti Rusijos socialdemokratams leidžiant ir transportuojant marksistinę literatūrą.

MOKYTIS — VISOS GALIMYBĖS

Lietuvos TSR Švietimo ministerija kai kuriuose rajonuose organizuoja vakarinius parengiamuosius kursus baigusiems vidurines ar nepilnas vidurines mokyklas ir dirbantiems gamyboje pasiūlyti stojamiesiems egzaminams į specialiąjų vidurinių mokyklų dieninius, vakarinius ir neakivaizdinius skyrius.

Tokie kursai nuo š. m. vasario mėn. 15 d. pradės veikti ir Kupiškėje, VI. Rekašiaus vardo vidurinės mokyklos patalpose, ir tęsis 4 mėnesius. Užsėdimai vyks tris kartus per savaitę po 4 valandas per dieną. Visos išlaidos, organizuojant ir vykdant parengiamuosius kursus, apmokamos pačių klausytojų.

Mokescio dydis priklausys nuo klausytojų skaičiaus, bet nebus didesnis kaip 160 rb už visą laikotarpį kiekvienam. Esant ne mažiau kaip 30 klausytojų, mokescis sumažės iki 85 rb. Tačiau nesusidarius 15 klausytojų grupei, kursai nebus organizuojami.

Į parengiamuosius kursus priimami visi asmenys, baigusieji vidurines mokyklas arba ne mažiau kaip septynias vidurinės mokyklos klases ir dirbantieji įvairiose liaudies ūkio ir kultūros srityse, jeigu jie turi ne mažesnę kaip 2 metų darbo stažą (arba šį darbo stažą turės rugsėjo mėn. 1 d.).

V. Valečka

VI. Rekašiaus vardo vidurinės mokyklos mokytojas

Trąšas galima kaupti visose brigadose

II brigados žemdirbiai šiais metais taip organizuoja darbą, kad visos dirvos būtų tręšiamos mėšlu, kompostu. Brigadoje bus sukaupia tiek mėšlo, jog kiekvienam ariamos

žemės ha teks po 7—8 tonas. Čia darbar ne tik sukaupia nemažą mėšlo, bet taip pat ir durpių kompostą. Be to, išvežtas iš tvarto mėšlas sluoksniuojamas su durpėmis, o kad ne-

gestų — apdengiamas. Kaupiant trąšas, gerai dirba kolūkiečiai Juozas Karazija, Stasys Užtupas, Povilas Trasykis, D. Svinickas. O. Užgiris

A. Girys

„Lėvens“ kolūkis

3. Ačiū, brangūs draugai, jūsų rankos viską sukuri

Prisipažinsiu, kai 1955 metais kaip trisdešimtūkstantininkas atvykau dirbti į šį kolūkį, suabejojau, ar įmanoma bus artimiausiu laiku kolūkiui išbristi iš atsilikimo. Bet greitai šios mano abejonės išsisklaidė. Pamačiau ir įsitikinau, kad čia yra daug darbščių ir sąžiningų kolūkiečių, suinteresuotų savojo kolūkio stiprinimu. Jaudino padėtis laukininkystėje. Vidutinis grūdinių kultūrų derlingumas, kaip jau minėjau anksčiau, tesiekė vidutiniškai 4–6 cent iš ha. Pradėjome nuo laukų derlingumo didinimo. Laukininkystės brigadininkais valdyba paskyrė geriausius kolūkiečius, turinčius vidurinį specialų mokslą, gerai užsirekomendavusius praktiniame darbe. Prana Kikilą ir Jurgį Valseką. Šie brigadininkai pilnai pateisino kolūkiečių pasitikėjimą.

Kada visi kolūkiečiai įsitikino, jog už atliktą darbą jiems

Petras Bancevičius
kolūkio pirmininkas

bus su kaupu atlyginta, išsiplėtė kova už spartų visuomeninio ūkio stiprinimą, išsivystė tarp laukininkystės brigadų socialistinis lenktyniavimas. Ir tikrai, kolūkiečių darbas nenuėjo veltui. Pas mus dabar tiek laukininkystės, tiek gyvulininkystės darbuotojams garantuotas atlyginimas. Už kiekvieną darbdienį išmokama po 2,5 kg grūdų ir po 6 rb pinigais. Materialinis suinteresuotumas katinina dirbti kolūkinėje gamyboje visus kolūkiečius—tiek gyvulių augintojus, tiek žemdirbius. Pavyzdžiui, pas mus karvių melžėjos, kiaulių augintojos vidutiniškai per metus išdirba apie tūkstantį darbdienų. Nesunku apskaičiuoti, kokį atlyginimą gauna per metus Bronė Valinskienė, Ona Dragūnaitė, Janina Elnorienė, Viktorija Gar-

linskaitė, Elena Švelnienė, Bronė Dvionytė, Genė Latvėnienė, Felė Rasimavičiūtė, Juozas Viskas ir kiti pirmaujan tieji gyvulininkystės darbuotojai.

Nesijaučia pas mus nuskriausti ir laukininkystės darbininkai. Jų darbdienis, kaip ir gyvulininkystės darbuotojų, taip pat garantuotas. O daugumoje iš kiekvienos šeimos dirba po kelis asmenys. Antano Devainio, Jono Abuojos, Broniaus Masleniko, Antano Šidlausko, Balio Usevičiaus, Antano Kelpalo, Onos Vosylienės ir daugelio kitų šeimos—darbščiausios kolūkyje. Šių šeimų narių darbdienų knygutėse gausu darbdienų.

Tokie pat darbštūs kolūkiečiai yra ir antroje laukininkystės brigadoje. Tai Antanas Keras, Jonas Ožys, Antanas Vosylius, Albina Mūrinienė, Juozas Mergūnas, Bronius Aukštikalnis, Birutė Mikonytė, Gertrūda Kairytė, bendrai, visi.

Tegu negalvoja laikraščio skaitytojai, kad pas mus jau viskas padaryta, viskas labai gerai. Neveltui sakoma, kad nėra gryčios be dūmų. Tų dūmų—trūkumų, nesklaidumų pasitaiko ir pas mus. Mums dar trūksta visuomeninių pastatų gyvuliams, yra galimybių labiau mechanizuoti laukų darbus. Žinoma, tuo pačiu sumažėtų ir gaminamų žemės ūkio produktų, ypač grūdų, savikaina. Pasitaiko nesklaidumų, trūkumų kolūkio buhalterinėje apskaitoje.

Pas mus, kolūkyje, su trūkumais kovoja visi. Mūsų kolektyvas tikrai vieningas, žmonės labai darbštūs. Todėl nėra abejonės, kad kolūkiečiai savo duotąjį žodį—septynmetį—per 4 metus—pilnai įvykdys.

Pas mus, kolūkyje, su trūkumais kovoja visi. Mūsų kolektyvas tikrai vieningas, žmonės labai darbštūs. Todėl nėra abejonės, kad kolūkiečiai savo duotąjį žodį—septynmetį—per 4 metus—pilnai įvykdys.

Pamaina keičia pamainą

Važiudamas iš Kupiškio į Subačiaus gyvenvietę, negali nepastebėti raudonuojančių Palėvenės krakmolo fabriko korpusų. Šimtamečių beržų šešėlyje kas rytą matyti besukabančius į darbą žmonių būrelius. Darbas fabrike vyksta trimis pamainomis.

Reikia skubėti, — sako darbininkai. — Kas turi reikalą žiemą su bulvėmis, tas supranta, kiek daug reikia įdėti darbo, kad jos nesušaltų. Už tai ir skubame. Vasario pabaigoje ar kovo pradžioje visus darbus užbaigsime.

Kur tik neužeisi, kur tik neužmėsi žvilgsnį, visur pamatysi plušant darbininkus. Žmonės dirba, stengiasi, kovoja už pirmąją produkciją. Ypač pasižymi savo kruopštumu Povilo Pėžos vadovaujama brigada. Gerai dirba Antanas Baranauskas, kuris ir stalius, ir šaltkalvis, ir bet koks kitas darbas jo rankose tirpsta. Tą patį galima pasakyti ir apie lauko darbininką Ireną Šateikaite.

Pamaina keičia pamainą, vienus darbininkus keičia kiti. Darbas nenutrūksta nei vienai valandai.

Tik visa bėda, kad kartais tenka vis dar dirbti daugiau negu aštuonias valandas, — kartkartėmis pasigirsta nepatenkinti balsai. — Fabriko vadovai! Jai turėtų atkreipti dėmesį.

statytojai

Juozą Vaitelį iš mažens labai traukė įvairios mašinos. Baigęs aštuonias klases, jis atėjo dirbti į Baltijos laivų statyklą Klaipėdoje. Po kurio laiko įsigijo laivų surinkėjo specialybę. Darbas jam patiko. Jis panoro giliau susipažinti su laivų statybos menu. Todėl, kai

pernai rudenį prie įmonės buvo atidarytas laivų statybos technikumai, Juozas Vaitelis padavė pareiškimą, prašydamas priimti į šios mokyklos vakarinį skyrių.

Technikume mokosi ir jo darbo draugai — laivų surinkėjas A. Bubelis, kamšytojas K. Anikevičius, technologas N. Bičkovas ir dešimtys kitų. Po penkerių metų vieni jų taps technikaus laivų statytojais, kiti įsigys metalo apdirbimo bei suvirinimo pramonės techniku specialybes.

— Ši septynmetį gamybos apimtis mūsų laivų statykloje žymiai padidės. Dar šiemet numatoma pradėti įsisavinti žymiai didesnių ir sudėtingesnių žvejybos tralerių statybą. Visa tai pareikalaus iš laivų statytojų ne tik darbo, bet ir gilių techninių žinių. Štai kodėl aš nutariau įsigyti techniko specialybę, — sako Alfonsas Bubelis. Nuotraukoje: laivų surinkėjas J. Vaitelis darbo metu.

A. Andriekaus tekstas,
V. Rupšlaukio nuotr.

UGNELĖ NEKURSTOMA BLĖSTA

Intapų apylinkės kultūrinių įstaigų
ataskaitinėje konferencijoje

Ataskaitinius pranešimus padarė „Neries“ kolūkio bibliotekos vedėja L. Montvilaitė ir „Ateities“ kolūkio klubo-skaityklos vedėja A. Stukienė. L. Montvilaitė savo pranešime pažymėjo aktyviausius knygų skaitytojus, kaip, pavyzdžiui, traktorinės brigados brigadininką F. Simonį, mokytoją J. Miškinaite ir kitus. Taip pat palietė ir daugelį kitų klausimų.

Diskusijose dėl pranešimų pasisakė mokytoja E. Vanagienė. Ji labai teisingai kritikavo apylinkės jaunimo vadovus,

organizatorius už jų neveiklumą, neaktyvumą.

Didžpradėlių septynmetės mokyklos direktorius St. Vanagas kritikavo L. Montvilaitę kaip sporto kolektyvo pirmininką, kurio ne nenuveikė.

Po pasisakymų A. Stukienės vadovaujami „Ateities“ kolūkio saviveiklininkai pasoko keletą liaudies šokių. O kur gi neriečiai, prieš metus kitus garšę visame rajone savo puikiu saviveiklininkų kolektyvu?

Negalima nepaminėti ir tokių gėdingų reiškinų, kurie dar vis

mūsų visuomenėje — tai girtuokliavimas. Tokių jaunuolių mūsų apylinkėje pasitaiko labai retai, bet vis dar yra. Minėto vakaro „didvyris“, sunkiai bepastovintis ant kojų, buvo svečias iš Pyragių kaimo A. Augustauskas. „Gerbiama sveičia“ teko išspręsti iš salės. Prieš tokius buržuazinio kaimo paliuonis turi griežtai kovoti visi darbo žmonės, visas kaimo jaunimas.

A. Čepelė
Veterinarijos Akademijos IV kurso studentas

Tai tik pradžia!

Daug darbščių melžėjų „Gegužės Pirmosios“ kolūkyje. Daug ten primelžiama ir pienų. Tačiau geriausios melžėjos vardas atiteko STEFAI MATULIONIENEI. Praėjusiais metais melžėja buvo įsipareigojusi iš kiekvienos jai priskirtų 15 karvių primelžti po 2500 litrų pieno. Tačiau nuosirdžiai dirbdama, S. Matulionienė ne tik tesėjo savo duotą žodį, bet ir viršijo prisiimtą įsipareigojimą. Ji net po keturis šimtus litrų pieno daugiau primelžė iš kiekvienos karvės.

— Šiais metais, — sako melžėja, — tuo nebepasitenkinsiu. 3000 litrų tikrai bus!

A. Papartis

Darbo diena prasideda, bet...

Į komjaunimo rajono komiteto duris pasibeldė jauna mergina. Įėjo.

— Blažytė Sofija, — pristatė ji. — Esu komjauniole, baigiau vidurinę mokyklą ir nusprendžiau pradėti dirbti...

Komjaunimo rajono komiteto sekretorius nudžiugo: dar viena jauna, išsilavinusi mergina ateina dirbti, statyti, kurti. Jai buvo pasiūlyta atlikti praktiką parduotuvėje, o vėliau ir visai pasilikti dirbti krautuvėje. Tačiau merginos veidas paniuro.

— Menkas atlyginimas. — O gal į Puožo skaityklą norite?

— Toli, nenoriu, — nutraukė Sofija.

Pagaliau sutiko dirbti Intapų

apylinkės Tarybos sekretoriaus pareigose. Tarybos pirmininkas Juozas Barzdenis džiaugėsi, girdi, turėsiu išsilavinusį pagalbininką.

Pirmoji darbo diena prasidėjo. Iki pietų mergina „tvarkėsi“, šukavosi... O po pietų pirmininkas jos jau nebesulaukė, nebeatėjo ji į darbą ir kitą dieną.

— Kodėl gi nebeatėini? — sutikęs paklausė pirmininkas.

— Ne todėl aš baigiau vidurinę klasių, kad vaikščiočiau po kolūkius.

Štai kas per lepinėlė yra Sofija Blažytė. Ji užmiršo, kad kiekvienas darbas yra vienodai naudingas ir reikalingas, kad jaunam tarybiniam jaunuoliui, merginai negali būti „negaliu“, „nenoriu“, „toli“. Juk dykinėti, reikšia apsamanoti, apkerpėti, be laiko pasenti!

O kodėl gi tau, Sofija, nepabandžius eiti dirbti į statybas? Juk kiek ten jaunimo!

J. Mieliūnas

L. Paurys

STALINO
KELIU

DARBO PLANAS

Apie ką, draugai korespondentai, rašysimė dabar, per visą vasario mėnesį?

Kaip kovojama Jūsų kolūkyje, kad šiais, antraisiais septynmečio metais būtų išaugintas gausus derlius, kaip kaupiamos vietinės trąšos. Visuomet prisiminkite, kad organinės trąšos lemia laukų derlingumą.

Kaip Jūsų artelėje, gyvulininkystės fermose dirbama, kad ir žemą nesumažėtų gyvulių produktyvumas. Kas daroma produktų savikainos sumažinimo klausimu. Kokius socialistinius įsipareigojimus šiais metais prisilima Jūsų kolūkio žemdirbiai. Kaip remontuojami traktoriai, žemės ūkio inventoriai.

Rašykite, kaip Jūsų įmonės, kolūkio darbo žmonės vykdo istorinius TSKP CK gruodžio Plenumo nutarimus, kokiais darbo laimėjimais atžymimas didžiojo darbo žmonių vado Vladimiro Lenino gimimo devyniasdešimtmetis. Be to, artėja Lietuvos KP XII suvažiavimas. Kaip atžymite šią garbingą datą.

Taip pat rašykite aktualiausiomis tautų draugystės, darbo žmonių komunistinio auklėjimo, antireliginėmis ir kitomis temomis. Neužmirškite mokyklų, kultūrinio gyvenimo darbo barų. Kiekviename laiške parodykite tarybinį žmogų, visų gėrybių kūrėją.

„Stalino keliu“ redakcija

NUOSTABUS KAIMAS

Graži Rumunijos sostinė — Bukareštas, miestas, skendintis žalumynuose. Ko tik čia nepamatai — gražių, modernių pastatų ir senovės paminklų, puikių muziejų ir nuostabių parkų...

Štai prie nedidelio Herestren ežero, kurio kitame krante išsididžiai kella į padanges savo dalių bokštą „Skyntėjos“ poligrafijos kombinato rūmai, lankytojas, įėjęs pro vartus, stalga atsiduria... kalmo aikštėje. Tai tikras kaimas su medinėmis trobomis palei negrįstas gatves, su tvartais ir svirnais, vėjo malūnais ir visokiausiomis dirbtuvėlėmis... Paėjėjęs vos kelių žingsnių, lankytojas įsitikina, kad jis persikėlė ne tik iš didmiesčio į kaimą, bet ir iš XX amžiaus antrosios pusės į praėjusį, veltomis net į XVIII amžių.

Septynių hektarų plote čia sukurtas didžiulis muziejus.

Nuotraukoje: namas iš Transilvanijos „Kalmo muziejuje“ Bukarešte.

Z. Serapino nuotr.

Atviras laiškas

Ne bažnyčioje tau vieta, Onute

Šiuo nepaprastu laikotarpiu, kada mokslo ir technikos laimėjimai mūsų šalyje stebina visą pasaulį, kada ir mes, antrosios laukininkystės brigados jaunuoliai, savo darbu kuriame laimingą komunistinę ateitį, tu, Onute, išsiskiri iš visų tarpo. Tu iki šiol savo jaunystę, savo likimą susiejai su išnaudotojiška bažnyčia, religiniais prietarais.

Vasarą, kada visi kruta laukuose, tavęs nematyti nei jaunuolių, nei pagyvenusių kolūkiečių tarpe. Tu, būdama jauna mergina, be laiko pradedi pasenti. Kas tave sendina? Tai religiniai prietarai, bažnyčia. Tu siuvi bažnytinius rūbus, ištiesi dienas slankioji niūriame, tamsiame pastate, klausaisi kunigo Antano Vaškevičiaus pamokslų. Bet jo pamokymai tavęs į gerą nenuves. Jis pats tokių religingų žmonių kaip tu sąskaita be sąiko pralabo. Jis ir tave kursto eiti panašiu keliu. Tu grobstai mūsų uždirbtą visuomeninį turtą, stengiesi gyventi mūsų darbo sąskaita. Kiek pas tave

prigrobstyta visuomeninių pasarų, cukrinių runkelių! Žinoma, tu, eidama išpažinties, gal būt, viską pasakai kunigui, o tas viską „atleidžia“. Bet prisimink, kad mes tau neatleisime, jei tu ir toliau taip elgiesi. Žvilgtėk atidžiau į save ir pati nustebsi, kaip toli tu nuslydai, eidama šiuo keliu. Juk tu nebeturi nei vieno nuoširdaus draugo. Pagalvok, koks likimas tavęs laukia, jei ir toliau eisi šiuo keliu — su bažnyčia, su kunigais.

Onute, prieš tavo akis — visas gyvenimas. Visų pirma nugalėk tinginį, pradėk dirbti naudingą darbą. Kas liečia bažnyčią ir jos išnaudotojiškus tarnus, tai jie tave suklaidino, pasinaudodami tavo religingumu. Bet skaityk knygas, mokykis, dirbk ir suprasi, kaip buvai apgauta. Tikime, kad tu grįši į mūsų tarpą.

Sutrupintas „Adomynės“ kolūkio jaunimo laiškas Onai Jakutytei, gyv. II laukininkystės brigadoje

Pracitą šeštadienį miesto kultūros namų liaudies šokių kolektyvo nariams, užėmusiems respublikinėje kaimo meno saviveiklos apžiūroje prizines vietas, buvo įteikti diplomai.

G. Valentas

Neseniai Kupiškio miesto elektarinė gavo iš Čekoslovakijos naują dizelinį variklį „Škoda“, generatorių. Prieš keletą dienų naujas agregatas miesto dirbantiesiems pradėjo duoti elektros srovę.

K. Kairys

MŪSŲ MEDŽIAGOS PĖDSAKAIS

„Imkimės priemonių“

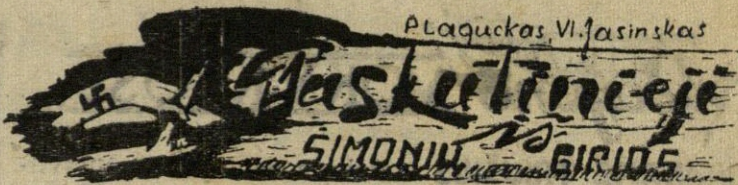
Tokio pavadinimo žinutėje, atspausdintoje „Stalino keliu“ Nr. 6(1387), laikraščio skaitytojas A. Gričiūnas kritikavo Povilą Užtupą, kuris, eidamas pro savo buvusios žmonos namus, išdaužė langus.

Rajono milicijos skyrius redakcijai praneša, kad išskelti faktai pasitvirtino. P. Užtupas griežtai perspėtas ir įpareigotas atlyginti padarytą žalą.

„Štai tau ir Jonas...“

Mičiūno vardo kolūkio traktorininkas Jonas Juodviršis buvo pasisavinęs 24 visuomenines lentas. Apte tai redakcijai rašė Z. Naglytė. Ši žinutė buvo atspausdinta „Stalino keliu“ Nr. 6(1387).

Kolūkio valdyba redakcijai praneša, kad žinutėje išskelti faktai pasitvirtino. Traktorininkas Jonas Juodviršis atitinkamai nubaustas, visuomeninės lentos gražintos kolūkiui.

(Tęsinys. Pradžia Nr. 99(1379).)

—41—

Neretai už tokius atsakymus ji remdavo prie sienos ir, švaistydami automatais ir pistoletais, motinos akivaizdoje žadėdavo sušaudyti. Bet Antanas visuomet likdavo vienodai ramus, vienodai tvirtas ir nepalenkiamas. Tik vieno jis negalėjo pernešti: beveik kasdien jį pasiekdavo žmonių kalbos, kad tą ir tą banditai nužudė, kad tą ir tą apiplėšė, kad tą ir tą žadėję nudėti. O tai buvo nepakeliamas! Tuo labiau, kad tie pašvinke samagonu žudikai užėdavo ir į jo pirkelę. Ne kartą Antanas buvo nusprendęs apie visa tai pranešti milicijai, bet, būdami pas jį, banditai niekad jo kiek ilgiau nepaleisdavo iš akių. Kai kartą jis pasisiūlė nueiti pas kaimyną ir atnešti magono, tai ginkluotas banditas jį sekė iki pat kler. Nepaleido jo iš akių ir grįžtant. Labai norėjo tada Antanas šnibžtelėti kaimynui į ausį, kad pas jį yra banditai, bet ar žinai ant ko užpuls? Gal tyčia paruošė pinkles išbandyti... Kartkartėmis, negalėdama pernešti jų lankymosi, pati motina liepdavo eiti į miliciją, tačiau Antanas griežtai atsisakydavo:

— Tik reikalą sugadinsi, nelaiku prasižiojęs... Aš pats juos vieną gražią dieną visus susėmsiu... Tik dar palauk...

— Eik tu... — geraširdiškai pykdavo motina, o po to abu linksmai juokdavosi.

Tačiau proga pakišti banditams koją atėjo iš tiesų greit ir netikėtai.

Vieną balandžio vakarą, kiek ilgiau užtrukęs pas

—42—

kaimyną, jis grįžęs troboje rado Sabaliauską ir dar porą banditų. Motina, neišduodama savo neapykantos, kiek begalėdama lipšniau vaišino juos virtomis bulvėmis ir rūgusiu pienu. Užgirdė atidarant duris, visi trys pašoko nuo stalo ir nukreipė į Antaną ginklus.

— Labai jau neatsargūs, o norite dar mane pas save priimti. Kad greičiau galvą nusuktų... — prikalbiojo Antanas, nesutikęs nei lauke, nei kur kitur sargybos.

Žiauturiodamas bulvės, Sabaliauskas vos neužspringo nuo staiga jį apėmusio juoko.

— Broliuk tu mielas, — taškydamasis seilėmis, kalbėjo jis. — Tu dar nežinai „Kirvio“... Visas būrys pakrūmėje saugo tavo trobą... Jei dėl atsargumo, gali nors ir šiandien eiti...

— O ką gi, vasarą, ko gero, imsiu ir išsiruošiu, — šypsojosi Antanas.

— O dabar prie reikalo, — staiga surimtėjo gaujos vadas, sėsdamas į savo vietą. — Mums reikia šiek tiek maisto, o be to, apie penkiolika litų geros naminės... Visa tai turėsi rasti... Prieš žygį reikia praskalauti burnelę... Aišku?

— Bet kad mes nieko nebeturime... — ėmė aimanuoti motina, žvelgdama išsigandusiomis akimis. — Jei gu tik bulvių ir šiek tiek sviesto...

— Tas nesvarbu, — numojo ranka Sabaliauskas. — Svarbiausia — gerai nutverti samagono!..

Antanas gerai žinojo: jeigu „Kirvis“ ko nors parei-

—43—

kalavo, tai ką nori daryk — mirk, gyvenk, bet kad viskas būtų. Tad neprieštaraudamas tuoj pat sutiko. Pasiėmęs su savimi aštuonių litų talpos bakelį, Antanas susiruošė eiti.

— Ar vieną siūsi, ar duosite padėjėją?

— Gali eiti ir vienas, — visai nebudamas į Antaną, atsakė Sabaliauskas.

Antanas išėjo. Laukus vis tirščiau ir tirščiau gaubė sutemos. Pavasario nuglostyti kloniai kvėpėjo drėgme ir pernykščiais lapais. Paėjėjęs gerą puskilometrį, vaikas pasuko į vieškelį. Aplinkui nesimatė nei gyvos dvasios. Žmonės trobose vakarieniavo, ruošėsi gulti. Išėjęs ant vieškelio, Antanas apsidairė. Kažkur užpakalyje juodavo vos įžiūrimas žmogaus siluetas. „Geresnės progos nesulauksiu, — nusprendė Antanas, — ar dabar, ar niekad“. Ir sparčiu žingsniu, beveik tekinas, pasileido Kupiškio miesto link. Du kilometrus jis lėkė beveik neuždusdamas. Paskui pradėjo skubiai eiti. Toli užpakalyje matėsi jojant žmogų. „O kodėl gi man nepaėmus arklį?“ — pagalvojo vaikas.

Proga pasitaikė. Praeidamas pro vieną eglėmis apaugusią sodybą, jis pastebėjo tik ką nukinkytą ir paliktą kieme arklį.

(B. d.).

STALINO KELIU

3 psl. 1960 m. vasario 10 d.

Rajono MOKYKLOSE

AUGINAME TRIUŠIUS

Salamiesčio septynmetės mokyklos moksleiviai pasižymi kaip geri triušų auginėjai. Patariant mokytojų R. Kazlui, moksleiviai gerai prižiūri triušius ir jų jauniklius. Jie įsipareigojo šiais metais parduoti valstybei 150 triušų. Be to, moksleiviai ir namuose auginia triušius, kuriuos irgi pristatys į jų pirkimo punktą.

K. Briedis

VARŽYBOS VYKSTA TOLIAU

VI. Rekašiaus vardo vidurinėje mokykloje po pamokų

Kupiškio slidininkai — zonos nugalėtojai

Kupiškyje baigėsi 2 dienas trukusios LTSR 1960 metų kompleksinių varžybų Kupiškio zonos slidinėjimo pirmenybės, kuriose dalyvavo Panevėžio, Pasvalio, Ramygalos, Biržų ir Kupiškio slidininkai.

Pirmąją varžybų dieną vyrai rungtyniavo 15 km ir moterys 5 km distancijose. Kupiškėnai pasirodė žymiai stipresni už savo varžovus. B. Baršauskas užėmė pirmąją, A. Varkalys — antrąją vietą. Trečioje vietoje liko pasvalietis J. Šimkūnas.

5 km distancijoje užtikrintai pirmavo J. Kavoliūnaitė (Kupiškis). Antrąją ir trečiąją vietas taip pat iškovojo kupiškietės B. Vaškelytė ir D. Barzdenytė.

Antrąją varžybų dieną pradėjo vyrai estafetę 4x10. Mūsų komanda, kurią sudarė V. Dundulis, V. Vainauskas, A. Varkalys ir B. Baršauskas, iškovojo pirmąją vietą, net 17 minučių skirtumu palikę antroje vietoje biržiečius. O moterys J. Kavoliūnaitė, D. Barzdenytė, V. Gervytė ir B. Vaškelytė toli paliko antrąją vietą užėmusias ramygaliotes.

Tuo būdu mūsų slidininkai užtikrintai iškovojo pirmąją vietą zonoje ir artimiausiomis dienomis dalyvaus respublikos tarpzoninėse varžybose, kuriose rungsis 8 stipriausios respublikos rajonų rinktinės komandos — zonų nugalėtojos. Šiuo metu mūsų slidininkai įtemptai ruošiasi respublikinėms varžyboms.

Sėkmės, draugai!

V. Tiškus

STALINO KELIU

4 psl. 1960 m. vasario 10 d.

niekada nenutyla teisėjų švilpukai ir žaidimo triukšmas. Krepšinio varžybos vyksta toliau. Šiuo metu pirmame pogrupyje pirmąją XIa klasės berniukų komanda, o antrame maždaug vienodai kovoja IXa, IXb ir Xb klasių penketukai.

Mergaitės pirmame pogrupyje kovoja labai atkakliai. Priešakyje — VIIc ir VIId klasių rinktinės. Antrame pogrupyje pirmąją Xb klasės krepšininkės.

R. Radžiūnas

IŠ PRADEDANČIŲJŲ KŪRYBOS

G. Rapkevičiūtė
VI. Rekašiaus v. vidurinės mokyklos VIII a kl. moksleivė

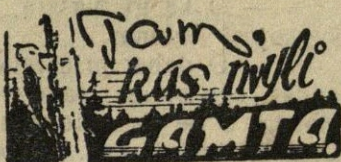
Lopšinė

Saulutė leidžiasi už upės,
Vėjelis dvelkia palengva;
Maži paukšteliai gluosny supas,
Ir plaukia nuostabi daina.

Užmik, užmik, brangus mažyti,
Mama lopšinę padainuos.
Tau netrukdys jos nieks klausyti,
Visi jau miega mūs namuos.

Aš tau dainuosiu apie laimę,
Apie ateinančius metus.
Užaugęs tu pasieksi saulę,
Matysi tolimus kraštus.

Užmik, užmik, mažyti mano,
Mamos lopšinė jau baigta.
Tu nebijok! Nebus jau karo,
O bus pasaulyje taika!

Girių gražuolės

Praėjusią vasarą prie savo sodybos radau kurapkų gūžtą. Joje buvo 12 kiaušinių. Po poros savaičių toje pat vietoje paskui senę jau bėgiojo būrys mažyčių pukuotų kurapkiukų. Dabar, žiemos metu, prie mūsų sodybos neliečiamos lesinėja jau net 26 kurapkos.

Kartkartėmis iš Drulėnų beržytės, išdidžiai iškėlusios galvas, pasirodo girių gražuolės — stirnos. Tai gana drąsūs gyvuliukai. Ir ko jiems nebūti drąsiems! Niekas jų neskriaudžia, priešingai — visi jas globoja, jomis gėrasi, džiaugiasi. Juk dabar nebėra tokių ponų, kokie buvo viršaitis Bukėnas, gydytojas Kriščiūnas, kuriems viskas buvo galima, viską galėjo šaudyti, niekas jų už tai nebausdavo.

Gražu, kai virš laukų, švilpdami sparnais, nardo būriai kurapakų, malonų, kai gimtais laukais liuoksi gražuolės stirnos.

L. Kriauza

„Ateities“ kolūkis

MOKYKLA — KOLŪKIO LĖSOMIS

MOLDAVIJOS TSR.

Bendersko rajono Lenino vardo žemės ūkio artelės lėšomis Kopankos gyvenvietėje pastatytas naujas vidurinės mokyklos pastatas. Kolūkio valdyba, kolūkiečiai padėjo įrengti naujoje mokykloje laboratorijas ir kabinetus, priemokykliniam sklypui išskyrė du hektarus žemės. Dabar kolūkio vidurinė mokykla lanko visi kolūkiečių vaikai. Nuotraukoje: naujos vidurinės mokyklos pastatas Kopankos gyvenvietėje.

F. Lysenkino (TASS) nuotr.

Literatūrinis vakaras

Populiarūs, didžiojo rusų rašytojo A. Čechovo kūriniai skaitytojų tarpe. Įžymiojo rašytojo knygos niekad ilgai neužsiguli Uoginių bibliotekoje. Ir kada buvo surengtas A. Čechovo 100-ųjų gimimo metinių minėjimas, į jį skaitlingai atsilankė ne tik vietos, bet ir apylinkės kolūkiečiai. Su rašytojo gyvenimu ir kūryba supažindino vietos pradinės mokyklos mokytoja A. Pažemeckaitė. Buvo paskaitytos ištraukos iš rašytojo kūrinių „Stepė“ ir „Kaimynai“.

A. Usinavičiūtė

...didžiausias pasaulio gyvūnas yra mėlynasis banginis. Didžiausias nušautų banginių buvo 33 metrų ilgio ir 150 tonų svorio. Tiek pat svorį 30 dramblių arba 150 jautių. Tokio banginio širdis sveria maždaug tiek pat, kaip sunkaus tipo arklys; inkstai sveria 1 toną, liežuvis — 2 tonas. Skrandžio ilgis 3 metrai, žarnų — 250 metrų. Naujagimis banginiukas yra 8 metrų ilgio ir sveria 6 tonas. Per parą toks žinduikas priauga iki 100 kilogramų.

...visų didžiausias sausumos gyvūnas yra afrikinis dramblys. Jo svoris — 6 tonos, aukštis — 3,5

Su milicija tėvas grįžta namo

Gatvėje, prie Kupiškio rajoninės ligoninės, trepsio simpatiško veido bruozų senukas. Ant baltos kaip obelis galvos užsidėjęs apdiržusią ausinę, su tokiais pat senais apiplyšusiais kailinukais, jis beviltiškai žvilgčioja į gatvės galą. Tačiau ji tuščia. Tik retkarčiais, kada gatvės tolyje pasirodo mašina arba arklio trauklamas važelis, senuko akyse valandėlei blykstelios pastebima džiaugsmo kibirkštelė, o barzda apaugusiame veide — vilties šešėlis. Tačiau atsitiktinė automašina, į šalį purkšdama iš po savo ratų purų gatvės sniegą, praveria pro šalį, aižiai nukaukšį gerai nušertas arklys, tempdamas pilnas roges privirtusias klegančio jaunimo, ir senukas, trindamas žiemos šaltyje stingščias rankas, vėl liūdnas ir nusiminęs, stoviniuoja gatvėje.

Kas gi jis? Pasirodo, tai labai nuoširdus ir šnekus žmogelis Petras Jonušys iš „Skodinio“ kolūkio.

— Kol galėjau dirbti, buvau geras sūnui, o dabar, kai susirgau, tapau nereikalingas, — pasakoja jis, o per gyvenimo išvagtą veidą viena pasakui kitą ritas aišaros. — Susirgau, tai kaimynas atvežė į ligoninę... O sūnus net piršto nepakrutino... Išgulėjau savaitę, bet dabar sūnus nebenorį priimti į namus. Paleido iš ligoninės, o neturiu kur prisiglausti. Praeitą naktį nakvojau rūsyje, sušalau, nevalges... Šiąnakt, matyt, vėl teks ten sėdėti...

— O ko jūs dabar laukiate? — klausia kupiškėnai.

— Laukiu su milicija atvažiuojančio sūnaus. Prašiau geroju parsivežti, bet neatvažiuoja ir gana... Gal milicija privers; aš vistiek žinau, kad gyvenimo nebus...

Su gailėsčiu ir užuojauta žiūri žmonės į dideles, daug gyvenime mačiusias senelio akis, iš kurių veržiasi karčios

metro, liemens ilgis — 4,5 metro.

...dramblio patelė per 4 metus atveda vieną vaiką, banginio — vieną vaiką per 2 metus. Tigrė veda 2 — 4 tigrūkus vieną kartą per 3 metus, lokė — 2 — 3 lokiukus kartą per metus.

BAIGĖME KURSŲS

Nepastebimai prabėgo trys mėnesiai, belankant rūbų kirpimo ir siuvimo kursus, kurie veikė prie Kupiškio kultūros namų. Sausio 30 dieną — paskutinę kursų lankymo dieną — mes išlaikėme egzaminus. Ypač gerai juos išlaikė Ona Paurytė, M. Kašponienė, Janina Šlapelytė, Regina Kairytė ir kitos kursų dalyvės. Mes labai dėkingos kursų vadovei Viktorijai Montvilienėi, kuri gerai mums perteikė žinias.

P. Kalvelienė

A. Dulksnytė

skausmo ašaros, ir jų krūtinėse gimsta didelė neapykanta žmogui, taip beširdiškai besielgiančiam su savo tikru tėvu. Juk taip padaryti galėjo tik žmogus, neturįs ne tik sąžinės, bet ir paprasčiausio žmoniškumo jausmo. Bet kas gi tas žmogus? Tai Kazys Jonušys. Jis gyvena Skodinių kaime. Laiko save kolūkiečiu, bet kolūkinėje gamyboje beveik nedalyvauja, net darbdarinių minimumo neišdirbo. Vadinas, ne tik despotas, bet ir tinginys.

Į tai turėtų atkreipti dėmesį ne tik „Skodinio“ kolūkio valdyba, bet ir visa visuomenė, patys kolūkiečiai. Reikėtų tokį žmogų atiduoti visuomeniniam teismui.

A. Kubilius

ATITAIŠYMAS

Praeitame laikraščio numeryje, straipsnyje apie religijos žaigą, 3 psl. 1 skilties 18—19 eilutės iš viršaus skaityti: „muzikantas Albinas Kavoliūnas“. Toliau kaip tekste.

Redaktorius S. Zauka

RYTOJ, VASARIO 11 D. 20 VAL.

KULTŪROS UNIVERSITETE:

1. Paskaita „Kas yra muzika ir kaip ją suprasti“.
2. Meninis kino filmas.

Universiteto taryba

Parduodu gyvenamąjį namą ir kitus trobesius, prie kurių yra sodas.

Jonas Seibutis

Mičiurino v. kolūkis, Pustelnikų km.

Pil. Užtupas Povilas, Jono s., gyv. Kupiškio raj., „Lėvens“ kolūkyje, iškėlė išuokos bylą pil. Užtupienei-Gabrėnaitėi Grasilai, Ambrazo d., gyv. ten pat. Bylą nagrinės Kupiškio rajono liaudies teismas.

Pil. Orgin Nikolaj Nikiforovič, gyv. Kupiškio m., Gedimino g-vė Nr. 65, iškėlė išuokos bylą pil. Orginai-Kotovai Liubai Mitrofanovnai, gyv. Čechų-Ingušų ATSR, Gudarmeso m., Rabočaja g-vė Nr. 18. Bylą nagrinės Kupiškio rajono liaudies teismas.

Pil. Dručkuvienė-Koplūnaitė Genė, Jono d., gyv. Kupiškio, S. Nėries g-vė Nr. 9b, iškėlė išuokos bylą pil. Dručkui Jonui, Eleonoros s., gyv. ten pat. Bylą nagrinės Kupiškio rajono liaudies teismas.